

Diakoni i Stavanger bispedømme

Diakoni har alltid vært viktig i Stavanger bispedømme. Lekmannsbevegelsen og misjonsbevegelsen la alltid vekt på diakoni. De internasjonale kontakter inspirerte til sosialt arbeid hjemme og ute. Vi fikk flere diakonale institusjoner i fylket, og i dag har vi flere menighetsdiakoner enn noe annet bispedømme.

✱ Av Biskop Ernst Baasland

I Strategiplanen for Stavanger bispedømme er Diakoni (sammen med Gudstjenesteliv og Trosopplæring) satsningsområder de neste årene. Selv om diakonien er et selvstendig område så er den synlig i gudstjenesten og i trosopplæringen. Målsettingen for vår diakoni er å lindre nød, og å bygge inkluderende fellesskap. Innenfor vårt bispedømme skjer diakonien i praksis på tre plan.

Individplan

Diakoni på individplan er grunnleggende. Vi kan ikke bare overlate denne oppgaven til diakonene. Jesus plasserer oss inn i denne oppgaven, og dette skal være en naturlig konsekvens av troen. Hver enkelt av oss har fått det store

og stolte oppdrag å vise diakoni og nestekjærlighet i praksis. Gjøre godt mot hverandre, vise omsorg, å ta seg av de som er i nød. For å stå i denne tjenesten trenger vi medvandring, et sted hvor en kjenner hvilepuls og fokusering på det viktigste i tjenesten. Stavanger bispedømmeråd tok initiativ til opprettelsen av Stiftelsen Utstein Pilgrimsgard med sikte på etablering av et sted for bønn, åndelig veiledning og stillhet. Stiftelsen Utstein Pilgrimsgard, Stavanger bispedømmeråd og den tverrkirkelige bevegelsen Retreat Rogaland har i 2003 gjennomført flere retreater enn noe tidligere år.

Menighetsplan

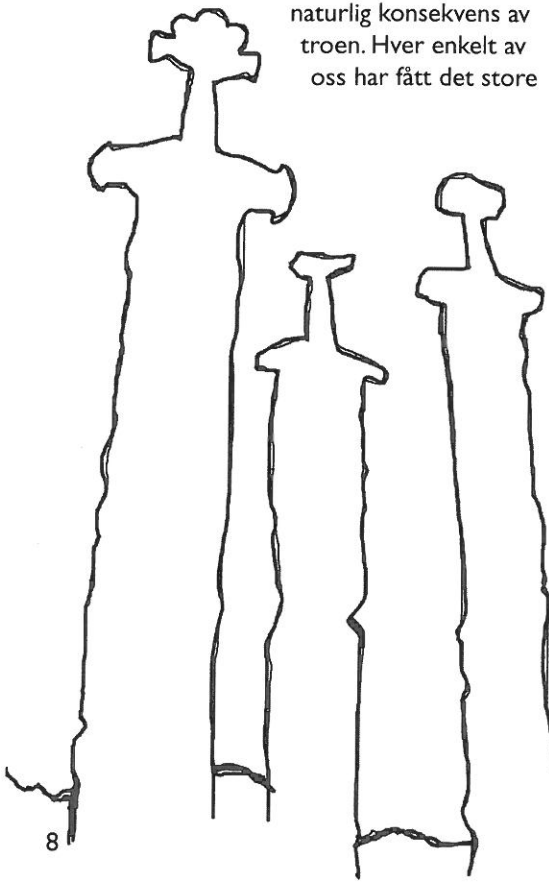
Menighetsdiakonien er i følge kirke-loven § 2.9 menighetsrådets oppgave. Menighetsrådet skal sørge for at «Guds ord kan bli rikelig forkynt, syke og døende betjent med det», og videre at «legemlig og åndelig nød blir avhjulpet».

Videre står det at menighetsrådet har ansvar for at diakoni innarbeides og utvikles i soknet. Dermed burde diakoni og diakoner ha en selvsagt plass i våre menigheter, og jeg er glad for å si at vårt bispedømme ligger på norges-toppen. Det er flott å se at rundt våre diakoner så skapes det et nettverk av frivillige som på menighetens vegne synliggjør diakonien. Dette kommer tydelig frem gjennom organiseringen av hjelp til mennesker som har opplevd en eller annen form for krise i livet sitt. Her gir diakonene sammen med frivillige et bredt tilbud av selvhjelpsgrupper over hele bispedømme. Trosopplæringen i Den norske kirke er en stor pedagogisk utfordring for

kirken. Vi må tenke større og videre og mer tverrfaglig enn vi noen gang har gjort. Vi ønsker ikke å la dette bli en tradisjonell undervisningssituasjon hvor barn og unge bare skal få teoretisk kunnskap. Jeg ønsker at barn og unge skal lære om livet, bli møtt der de er, få verdier de kan ta med seg som er modellert gjennom levd liv. I St. meld. og NOU er det noen ord som formidler disse perspektivene sterkt; blant annet livskompetanse, livshjelp og totalformidling. Dette gir retning for en arbeidsform som tar hele menneske på alvor, med ånd, sjel, kropp og den sosiale kontekst. Dette utfordrer den lokale menighet til å få med medarbeidere som kan modellere et liv i relasjon til seg sjøl, andre og Gud. I bispedømmet er vi i gang med å sette mer fokus på diakoni for barn og unge. Vi har erfaring fra Riska menighet med sorggrupper for barn som sprer seg til andre menigheter. I Haugesund arrangerer menighetene sammen med forskjellige organisasjoner vært år «Barn er bra festivalen» i høstferien. I fjor hadde vi fagdager med Tema – Ungdomsdiakoni, for kateketer, prester, barne-ungdomsledere og diakoner. Dette gav inspirasjon til å tenke nytt om diakonien i flere menigheter.

Stavanger bispedømme har det de siste årene blitt dannet flere nye menigheter. Kjennermerke for noen av disse er at de bygger menigheten ved hjelp av husfellesskap. De ønsker å være en menighet av grupper og ikke med grupper. Disse små livsnære fellesskapene skal være preget av:

- bønn
- en diakonal omsorg og omtanke for hverandre,

- vokse som kristen
- hvor en kan være seg selv, og bli verdsatt og elsket for den en er.
- et sted hvor en blir sett og savnet om en uteblir.

Samtidig skal gruppen være utadrettet for å nå ut til nye mennesker.

Bispedømme har nedsatt en ressursgruppe innen «Forbruk og rettferd» med bred representasjon. I samarbeid med kontaktpersoner i 13 menigheter vil antallet grønne menigheter bli betydelig utvidet innen kort tid. Vi var vertskap ved starten av Nordsjøseilasen i juni 2003. Ressursutnyttelse og miljøutfordringer i landene som grenser mot Nordsjøen var tema for så vel gudstjeneste i Egersund kirke som utstilling og omvisning ved Oljemuseet i Stavanger, mottagelse i bispegården og heldagsseminar på Utstein kloster. Det var bred deltagelse fra inn og utland med representanter fra ulike kirkesamfunn, samfunnsinstitusjoner, industri og politikere.

Institusjonsplan

Reformasjonen førte til nedleggelse av klostrene, og en overdro mye av den offentlige virksomhet til staten/fyrstene. Slik kom også diakonien i en utsatt posisjon. Pietismen og protestantismen ble nyskapende for diakonien. En så behovet for en diakoni som ble drevet i rammen av en lokalmenighet eller ut fra

et kloster. Institusjoner og sykehus vokste opp og ble drevet ut i fra en klar kirkelig begrunnelse, ut i fra barmhjertighetstanken og særlig ut i fra den andre trosartikkel. Jesu forbilde og eksempel drev Kathinka Gullberg og andre til å lage diakonale institusjoner.

I bispedømme er det satt ned en ressursgruppe som skal arbeide med å tydeliggjøre institusjonsdiakonien og finne områder hvor menighetsdiakoni og institusjonsdiakoni kan knyttes tettere sammen. Kirkens bymisjon, Kirkens Sosialtjeneste og Blå kors driver diakonale institusjoner i bispedømmet. Vi har også kirkens familievernkontor plassert i Egersund, Stavanger og Haugesund som viktige diakonale aktører innenfor sitt felt. Kirkens SOS i Rogaland har neste år 25 års jubileum og har denne tiden vært med å gi hjelp, oppmuntring og støtte til mange mennesker. Vårt bispedømme har lang erfaring med arbeid for psykisk utviklingshemmede. Først gjennom de store HVPU institusjonene på Nærland og Lillebo. Senere gjennom Diakonistiftelsene Nærland og Lillebo som ved årsskiftet er slått sammen til Diakonistiftelsen Rogaland.

Stavanger bispedømmeråd overtok i 2003 ansvaret som stifter for Diakonistiftelsen Rogaland. Denne stiftelsen tilhørte tidligere Det norske

Ernst Baasland,
Biskop i Stavanger Bispedømme

Diakonforbundet og har som hensikt å sørge for at behovene til psykisk utviklingshemmede og deres familier blir møtt på best mulig måte i våre menigheter.

Diakonien oppgave er å skape tilhørighet. Tilhørighet til et fellesskap, tilhørighet til en menighet, og tilhørighet til Gud. Det er interessant at ordet diakoni egentlig betyr - å gå imellom. Gå imellom mennesker som står langt fra hverandre, gå mellom fattig og rik. Formidle mellom ord og handlinger, mellom det åndelige og det legemlige, og mellom Gud og mennesker.

Diakonvigsling i Våler

Søndag 28. mars ble en festdag i Våler kirke. Da ble April Holten, Vålers nye diakon vigslet av biskop Rosemarie Køhn.

I tillegg til det seremonielle var det lagt opp til en flott og innholdsrik gudstjeneste der musikk og sang var et framtrepende element med korsang, trompet og orgel, ledet av kantor Arne Moseng og Våler kantori.

I tillegg til Biskop Rosemarie Køhn medvirket prost Trine Færevåg og sokneprest Reidun Rakotonirainy ved vigslingen.

Her er (fra venstre) Solørprost Trine Færevåg, diakon April Holten, biskop Rosemarie Køhn og Vålerprest Reidun Rakotonirainy på kirkebakken etter gudstjenesten.
FOTO: Arnstein Moen, Østlendingen